

עטרת מרדכי

העלון השבועי להפצת תורה ברוחו של מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

כט' חשוון ה'תשפ"ה עלון מס' 490 תולדות-שבת מברכין

המאמר המרכזי

מתורת מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זיע"א

מתי מתחילים לחנך את הילדים?

ולכאורה, הרי זה ברור – מי יעלה על דעתו להאכיל דם לילדים? אלא שבאו חז"ל ללמד אותנו, שאף-על-פי שדבר זה קל ופשוט בינינו שלא להאכיל דם לילדים – מזה גם נלמד לכל הדברים האחרים שאנו עלולים להקל בהם.

אדם מנסה לפתור לעצמו בעיה – ומביא על עצמו ועל כל ביתו בעיה חמורה עוד יותר! הוא מנסה לחסוך לעצמו כמה שקלים, ועל כן הוא מאפשר לילד שלו לכבות את האור שנשכח דולק במקרר, אבל במחיר הזה הוא מקלקל את החינוך של אותו ילד. יהיה זה אפילו מחיר של מצבר חדש של רכב, במקרה שהילד לא יכבה את פנסי הרכב בלחיצה קלה – **האם זה שווה את חילול קדושת נשמתו של הילד?** זה קלקול של החינוך של בנו או בתו לשנים ארוכות. וייתכן שגם של בניהם אחרים.

דבר זה מתבטא בכל דבר, עד לפרטים הקטנים, שכן גם בענייני טומאה וטהרה צריך לחנך את הקטנים, ולמדו חז"ל מהפסוק "אמור ואמרת", שיש להזהיר ילד קטן במשפחת כהנים שלא להיכנס לבית-עלמין ולא להיטמא למתים. ומזה למדו חכמים לכל המצוות. ולא רק בענייני "מצוות עשה" או "לא תעשה" נאמר הדבר, אלא גם בענייני מידות ודרך ארץ, צריך להדריך את הילדים כבר בגיל צעיר. וכך כתב "החפץ חיים" בספרו "משנה ברורה" (אורח-חיים שמי"ג, ס"ק ג): "ופשוט שאם שמע לבנו ולבתו הקטנים שהם מרבים לשון הרע – מצווה לגעור בהם ולהפרישם מזה. וכן ממחלוקת וקללות. ובעוונות הרבים כמה נכשלים בזה שהם מניחים לבניהם לדבר לשון הרע ורכילות ולקלל, ונעשה מורגל בזה כל כך עד שאפילו כשיגדל ושומע שיש בזה איסור גדול – קשה לו לפרוש מהרגלו".

וכבר רמזים דבריו בספר תהלים עצמו: "לכו בנים שמעו לי יראת ה' אֶלְמַדְכֶם. מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב. נצר לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה. סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו".

(י"אביהם של ישראל על התורה")

המוסר העמוק בדברי רש"י

"וַיִּשְׁלַח יַצְחָק אֶת יַעֲקֹב וַיִּלְךְ פְּדָנָה אִרֶם אֶל לָבֵן בֶּן בְּתוּלָה הָאֲרָמִי אַחֵי רֵבֶקָה אִם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו" (כ"ח, ה')

רש"י עורר את השאלה: מדוע הוצרך הכתוב להוסיף לרבקה את התואר: "אם יעקב ועשיו"? הלא דבר מפורסם הוא! וכתב: "איני יודע מה מלמדנו".

הישפתי חכמים שאל: לשם מה כתב רש"י שהוא אינו יודע? הרי יכול היה לשתוק ולא לפרש כלום! ומתוך, שרש"י אכן ידע מספר תירוצים על קושיה זו, אלא שלא ידע באיזה מהם לבחור (עיי"ש).

בדרך המוסר אומרים: רש"י היה ראש המפרשים, ומכונה בפי גדולי הראשונים "פרשנדתא". ודאי שהיה יכול להכריע בין הפירושים לו רצה, כפי שעשה זאת בפסוקים רבים. אך במקרה שלנו לא ידע רש"י להכריע בין הפירושים. בא רש"י ללמדנו עניין נוסף, מעבר לפרשנות התורה: **אם אינך יודע דבר - אמור: "איני יודע"**. וכך אמרו חז"ל (ברכות ד' ע"א): "למד לשונך לומר: 'איני יודע'".

יש אנשים, שבתמימות דעתם חושבים שאם ההלכה אוסרת עליהם לעשות דבר מה, הם יכולים להתיר אותו לילדיהם. "לא נורא, הוא עדיין קטן", הם אומרים קודם שמאפשרים לילד לכבות בשבת את האור שנשכח דולק ברכב. "הוא עוד לא הגיע אפילו לגיל חינוך", הם מנחמים את המצפון שלהם כשהם נותנים לילד להרים את מתג מנורת החשמל שכובתה בטעות על-ידי מאן דהוא, או לכבות את הבוילר שנשאר דולק מערב שבת, או "רק" לפתוח את דלת המקרר ששכחו לכבות את המנורה שבו. והדוגמאות הן רבות.

ובאמת, מה הבעיה? והרי הילד באמת עוד לא הגיע ל"גיל חינוך"! הכתוב בפרשה אומר: "ויגדלו הנערים ויהי עֵשָׂו איש ידע צַד אִישׁ שְׂדֵה ויעקב איש תם יֵשֵׁב אֶהְלִים". פירש רש"י, שכל זמן שהיו יעקב ועשיו קטנים – הם לא היו ניכרים במעשיהם, ואף אדם לא היה מדקדק ובודק מה טיב כוונתם. אך ברגע שנעשו השניים בני שלוש-עשרה, יעקב פנה לבתי מדרשות ועשיו פנה לעבודת כוכבים.

בגיל שלוש-עשרה אדם מוציא אל הפועל את מה שחינכו אותו עד אותו יום. בגיל הזה האבא כבר אומר על אותו ילד שעד עתה גידל – "ברוך שפטרני מעונשו של זה". עיקרו של החינוך הוא בשנים הראשונות, שכן באותן שנים כל אחריות החינוך היא על ההורים. מעבר לדוגמה האישית, שבה צריך ההורה להראות לילדו שהוא עצמו לא עושה את מה שהוא לא מרשה, או שגם הוא עושה את מה שהוא מצווה, אדם צריך לחנך את ילדו לדוגמה אישית-עצמית. מלבד התבוננותו של הילד במעשיו של אביו ושל אמו, וניסיונותיו לחקות אותם ולהיות כמותם, יבוא יום וילד זה יתבגר, ויבנוסף לזיכרון של מה שהוא ראה שהוריו עושים, הוא גם יזכור מה הוריו הרשו לו לעשות, גם אם היה זה בגיל מוקדם.

חלק מחובת החינוך של ההורה, היא שלא להרגיל את הילד במעשי איסור. לא באיסורי דאורייתא ואף לא באיסורי דרבנן. אדם שמרגיל את ילדיו בדברי איסור כלשהם – לאותו ילד יהיה קשה לפרוש מהם, גם לאחר התבגרותו (עיין או"ח שמג – משנ"ב וכה"ח. וביאור הלכה ד"ה מדברי סופרים).

למשל, יש אנשים שמשתדלים להקפיד על עצמם שלא לאכול שוקולד המכיל אבקת חלב נוכרי, אך מקילים לילדיהם ונותנים להם לאכול. זו טעות גדולה! כי חכמינו כבר אמרו על משה רבנו, שכשהיה תינוק במצרים – שהיא ארץ חמה, בחודש סיוון, שהוא חודש חם – הוא לא הסכים לטעום חלב של נוכרייה. למרות שבשביל תינוק בן שלושה חודשים זה בגדר של פיקוח נפש!

אבל זה לא רק עניין של חינוך, אלא זה משהו פנימי בעומק הנפש והנשמה, שהילד יוכל אחר כך ללמוד תורה בקדושה ובטהרה באותו הפה שבו אכל רק דברים קדושים וטהורים ביותר, באותו הפה שדיבר רק דברים מותרים. ואף ידוע שהתורה אמרה על שרצים "לא תאכלום", ודרשו חז"ל: "לא תאכלום". יש איסור על הורים להאכיל את בניהם ירקות שלא בדוקים מחרקים, ואין בזה שום קולא לומר "הם קטנים, ומה בכך?", שהרי גם בעניין אכילת דם נאמר "כל נפש לא תאכל דם", ולמדו מזה חז"ל שלא להאכיל דם אפילו לילד קטן.

בית מרדכי

נ"ע הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

הליכות מבית מרן

שו"ת בחושן משפט

לפני כשנה לוייתי עשרת אלפים שקל. זמן הפירעון נקבע לראש חודש חשוון. בכ"ט בתשרי [יום שישי] הודעתי למלוה שיש לי את הכסף במלואו ספור ומוכן במעטפה אצלי בבית. המלוה אמר לי שאינו יכול לבא לקחת עתה את הכסף ויבוא בשבוע הבא, אך לצערנו ביום שבת פרצו גנבים לביתי וגנבו מהכספת את כל הכסף. האם אני חייב להשיב את ההלוואה?

תשובה:

כתב מרן בחו"מ (סימן ק"כ סעיף א') המעות באחריות הלוה עד שיפרענו ליד המלוה או ליד שלוחו ואם זרקו בפניו ונאבדו חייב" (סעי' ב') "אם אמר לו [הלוה למלוה] הנה מעותיך צרורים בביתי בא וטול מעותיך והמלוה מסרב מלקחתם ונגנבו או נאבדו פטור המלוה אלא אם כן פשע בהם ונגנבו או אבדו" ולפי מה שכתב מרן לכאורה מבואר שבנדון הנ"ל הלוה פטור מהאחריות על המעות. אך האחרונים הקשו ממה שכתב הב"י בסימן ע"ד ומביאו הרמ"א שם בזה"ל "לוה שאמר למלוה טול מעותיך והוא בזמן, והמלוה אינו רוצה לקבלם והם צרורים ביד לוח ונגנבו או נאנסו הלוה חייב לשלם".

ותרצו ד' תרוצים עקריים:

א. הסמ"ע (ק"כ סק"י) שיש מפרשים שבסימן ע"ד התכוין הרמ"א כשעדין לא הגיע זמן פרעון ההלוואה כמש"כ שם "והוא בזמן" ר"ל לפני הזמן שנקבע לפרעון והסמ"ע שם דחה פירוש זה.
ב. בספר פעמוני זהב בשם דמשק אליעזר שבסימן ע"ד הלוה אומר למלוה שיבוא אליו לקחת את הכסף ולכן חייב הלוה באונסים מה שאין כן בסימן ק"כ הלוה מגיע למלוה ואומר לו קח מעותיך ולכן פטור.
ג. הסמ"ע שם פירש שבסימן ק"כ

הלכה למעשה

מאחר ויש פוטרים את הלוה אי אפשר לחייב את הלוה להחזיר את ההלוואה

הלכות מצרן

הלכות תפילין-המשך

חציצה בתפילין של יד

יזהר שלא תהיה הקציצה (תחתית התפילין) של בית התפילין, מונחת על המעברתא (דהיינו החלק שבו עוברת הרצועה) של השנייה.

חציצה בתפילין של ראש

ידקדק שלא יהיה דבר חוצץ בין בשרו לבתים או לרצועות כגון לכלוך, אבק, עפר, כינה, משקפיים, תחבושת וכדו', ולדעת כמה פוסקים גם שיער שארוך הרבה חוצץ. ואם יש דברים החוצצים שאינו יכול להסירם לזמן ארוך, יזהר לפחות בקריאת שמע וברכותיה ובתפילת י"ח להסירם. ואם אינו יכול להסיר כלל כגון גבס וכדו' - יכול להניח את הרצועות על גביהם (אך אם הגבס נמצא במקום הנחת הבתים - דינו כגידם וכדלעיל). ויש להיזהר ולהסיר את שעון היד מידו שלא יחצוץ אפ"י שכורך את שבע הכריכות עד השעון.

זיעה - זיעה אינה חוצצת, אבל טוב שינגב את הזיעה לפני ההנחה משום כבוד התפילין. ואם הניח תפילין ואח"כ הזיע - אינו חייב לחולצם, וכשיחלצם ינגבם משום כבוד התפילין, וכדי שלא יתקלקלו (וכן הוא הדין אם שערו רטוב מטבילה במקווה וכדו').

הלכות שבת

שאלה: האם קטן יכול להוציא את האשה ידי חובת קידוש?

תשובה: פסקו המשנה ברורה (סי' רע"א ס"ק ג') והכף החיים (סק"ט) שאין הקטן מוציא את האשה ידי חובת קידוש, מכיון שהיא חייבת מדאורייתא והוא אינו חייב אלא מדרבנן, ולכן כשאר ילד בגיל בר מצוה בבית תקדש האשה ולא הקטן.

שאלה: כיצד צורת הקידוש ושתית היין?

תשובה: פסק השו"ע (סי' רע"א סעי' י') שצריך לומר ויכולו בעמידה. וכתוב בפרי עץ חיים (שער השבת פרק י"ד) האריז"ל היה נוהג לעמוד כל הקידוש ואח"כ יושב וטועם מהכוס. וכ"פ הכף החיים (סי' רע"א ס"ק סב).

שאלה: המקדש לבדו האם יאמר "סברי מרנן"?

תשובה: כתב מרן הרב במאמר מרדכי (ח"א עמ' רפג) שגם יחיד שמקדש לעצמו יאמר סברי מרנן לפני ברכת הגפן, מפני שהמלאכים שאיתו שומעים, ויש עוד טעמים ע"פ הסוד.

שיעורי תורה מרכזי בית מרן במגוון נושאים <<< www.ateretm.org

שיעורי בית מרן

מידי יום שיעורים מרתקים לצפייה באתר

עם מגוון רבנים כדרכו של מרן <<< www.ateretm.org

עטרת תפארת

העלון מוקדש לע"נ מלכה גינה בת רחל ע"ה
לרפואת עדי בת מזל תחיי וריעות בת גילה תחיי

אורייתא הפרשה מזווית נשית

וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לַיהוָה לֵנַכְח אֲשֶׁתוֹ כִּי עֲקָרָה הָיָה וַיַּעֲתֶר לוֹ יְהוָה.

פרשת תולדות כשמה כן היא, עוסקות בשני נושאים עיקריים.

האחד בתולדות חייו של יצחק אבינו, והשני, בתולדותיו-בניו שהם יעקב אבינו ועשיו.

כבר בתחילת הפרשה אנו נפגשים עם חסרון גדול אצל יצחק ורבקה,

הלא הוא ניסיון העקרות. אומר המדרש תנחומא :

ולמה נתעקרו האמהות, א"ר לוי בשם רבי שילא דכפר תמרתא ורבי חלבו בשם ר' יוחנן שהיה הקב"ה מתאוה לתפלתם, אמר הקב"ה, עשירות הן, נאות הן, אם אני נותן להם בנים אינן מתפללות לפני. (תולדות ט)

מצב של חסרון, של כאב, לא עלינו, נתפס כמציאות שצריך להיפטר ממנה, להתקדם הלאה,

אבל, מטרתו היא שנשאל : מה ה' רוצה ממני? האם יפלא מה' דבר? האם יש משהו ח"ו שהקב"ה לא יכול לתת לי?

אלא, אותו דבר נמצא וקיים בידי של הקב"ה, הוא רוצה ויכול להשפיע שפע

לאדם, אלא, ה' מבקש לקרוא לנו, להתקרב אליו, ע"י תפילה על החסרון.

לכאורה, נראה כי התפילה היא האמצעי כדי להשיג את המטרה-מילוי החסרון. אך לא כך היא. החסרון הוא האמצעי להשיג את המטרה - והיא התפילה. בעקבות חוסר הנוחות מהמצב בו האדם נמצא, הוא פונה לאלוקיו בבקשת רחמים.

אותיות המילה תפילה הן אותן אותיות של המילה פתילה.

כמו הפתילה שנמצאת בתוך השעווה (החומרית) ומחברת בינה לבין האש (הרוחנית) כך בכוחה של התפילה לחבר עולמות, לחבר שמיים וארץ, לחבר את האדם עם קונו. רבקה אמנו מתפללת, אך גם יחד איתה מתפלל יצחק. יצחק אבינו רואה לנגד עיניו את הכאב של אשתו, והוא מתפלל לנוכח אשתו כי עקרה היא. בפסוק: "... לֵנַכְח אֲשֶׁתוֹ כִּי עֲקָרָה הָיָה" - הקריא של המילה: היא, אך הכתיב : הוא.

יצחק רואה את הכאב של אשתו **ככאב שלו** ומתפלל עליה מעומק לליבו- ואז הם זוכים-ויעתר לו ה'.

תאמר לבית יעקב

ש"ת שהופנו למרן הרב בנושאי הבית היהודי

סימני התלעה- המשך

סימני התלעה. קורים, חורים וסימני כרסום - מעידים על תולעים. **רכות יתר או רקבון או ריבוי פרורים או אבקה-מעוררים חשד** לתולעים. ולפי זה חיטה קטניות וכדומה, הנמכרים בשקיות ניילון- **כדאי לבדוק לפני הקנייה.**

מעט פרורים או אבקה וכן פרורים הנדבקים על השקית מבפנים ויורדים בטפיחה קלה- הן תופעות רגילות ואינן מעוררים חשד..

בדיקת מדגם.

הגדרה של בדיקת מדגם הכוונה לכך: פותחים ובודקים שלשה מן הפרות או הגרעינים או העלים וכדומה ורואים.

אם שניים מתוכם נגועים (וכל שכן שלשתם)- נוצרת חזקת נגיעות וכנראה ישנם נגועים נוספים, ולכן יש לפתוח ולבדוק את כל הכמות אחד אחד. אם אין אפשרות לעשות זאת- אין לאכול.

אם שלשתם נקיים- נוצרת חזקת נקיות ומותר לאכול את כל הכמות לאחר הבדיקה. **אם רק אחד נגוע-** לא נוצרה שום חזקה ויש לבצע בדיקה שלישית נוספת.

(מ"מ המותר בפי"ך" הוראות מעשיות לבדיקת המזון)

פיה פתחה נשים ונפלאות

אישה עצובה מתפללת

הרב אליהו זצ"ל מעולם לא שכח שעיסוקו המרכזי הוא בסופו של דבר אנשים, יחידים. מספרים על ראשית דרכו כדיון, עת ישב בבית הדין בבאר שבע, בצאתו מאולם הדיונים הבחין הרב באישה בשנות השלושים לחייה, עולה ממרוקו, שיושבת ובידה ספר תהילים. יום אחר יום ראה אותה הרב יושבת ומתפללת. כעבור שלושה שבועות ביקש הדיין הצעיר לשאול אותה לפרש מעשיה. האישה סיפרה שנישאה לנהג מונית במרוקו, ושבווע אחר החתונה הוא יצא לנסיעה לעיר מרוחקת ולא חזר. חקירתה העלתה שהוא עבר תאונה אך לא נמצאה גופה. לאחר שבית הדין בקזבלנקה לא התיר לה להינשא, מחוסר עדים, החליטה לעלות לבית דין בישראל ולבקש כאן היתר להינשא.

הרב שמע את הסיפור ומיד נסע במונית לבבא סאלי זצ"ל בנתיבות. "אחי, הבבא חאקי, מכיר את כולם במרוקו" אמר להם הבבא סאלי, והרב נסע לרמלה כדי לשאול את אחיו של הבבא סאלי האם הוא מכיר את האנשים המדוברים.

"שני קברנים היו בעיר הזאת", אמר לו הבבא חאקי, "שניהם עלו לארץ, אחד גר בדימונה והשני בקרית אתא". המשיך מו"ר הרב ונסע לדימונה על מנת למצוא את אותו קברן. כשהגיע לכתובת שנמסרה לו מצא מודעת אבל על דלת הכניסה, ממנה הוא למד שהאיש שהוא מחפש כל כך, האישי שיכול להתיר את האשה מעגינותה, נפטר ממש עכשיו, והצלתה של האשה העגונה התרחקה. בכל זאת נכנס הרב לבית המשפחה, חיכה לתפילת מנחה, ובין מנחה לערבית דיבר דברי תורה וסיפר את הסיפור שהביא אותו לשם. קם אחד השומעים על רגליו ואמר: "אני הוא הקברן השני של אותה עיר, באתי מקריית-אתא כדי לנחם את משפחת חברי". מיד גבה ממנו מו"ר הרב עדות שסייעה להתיר את עגינותה של אותה האישה.

נכון שהספרים מלאים סיפורי מופתים על רבנים, אבל ה'מופת' הזה לא היה מתחולל אלמלא הרב היה שם לב שמחוץ לבית הדין יושבת אישה עצובה ומתפללת.

(אביהם של ישראל" 1)

עטרת מרדכי לילדים

פרשת השבוע: תולדות
 עלון הילדים מבית מרן הגה"צ הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

מעשה רב

קופץ מהחלון

באחד מבתי הכנסת בירושלים הלך לבית עולמו אדם שהיה מקבל ואהוד על כל המתפללים. זמן קצר לפני פטירתו, עלה בידי המנוח לקיים בעצמו מצוה עשה של כתיבת ספר תורה, וזאת למרות שלא עסק בסת"ם מימיו. בספר היו שגיאות רבות, ואף על פי כן, החליטו הקהל כי עד תם שנת האבל ישמש ס"ת זה כספר העקרי לקריאה בתורה.

אחד מן המתפללים, אשר חשש כי אי אפשר לצאת בספר זה ידי חובת הקריאה, פנה לרב ז"ק בבקשה לעזרה, ויחדיו הלכו למרן הרב אליהו זצ"ל שיפסק להם בנדון. השעה היתה אחרי 23:00 בלילה ובכל זאת קבל אותם הרב במאור פנים והאזין בסבלנות לדבריהם. "אתם כאן עם רכב?" שאל הרב "אם כן, באו ונסע לבית הכנסת".

כך, באמצע הלילה, נסעו עם הרב לבדק את רמת הכשרות של ספר התורה. משהגיעו לבית הכנסת, גלו שהוא נעול וכבר חשבו להחזיר את הרב לביתו, אך להפתעתם הורה להם הרב לבדק האם יש חלון לא נעול. בדיקה קצרה גלתה חלון אחד שאכן היה פתוח.

"הבה נכנס" אמר הרב וקפץ פנימה מבעד לחלון. הרב עבר על הספר וראה כי אכן רבו בו השגיאות, "לכבודו של המנוח ראוי להגיה את הספר, אולם לעת עתה אין לקרא בו".

לקח הרב פתק ורשם: "אין לקרא בספר זה עד אשר יעבר הגהה מראשו ועד סופו, מרדכי אליהו". את הפתק הוא חבר באטבים אל הספר. למחרת, כאשר פתחו הצבור את ספר התורה וראו את דברי הרב, קבלו על עצמם בו במקום לשלח את הספר להגהה. ("אביהם של ישראל" 2)

חידושים בפרשה

שבת שלום ילדים יקרים, בפרשתנו נאמר:

"ועתה בני שמע בקלי לאשר אני מצוה אתך" (כ"ז, ח)

כאשר אומר יעקב לאמו (כ"ז, י"א): "הן עשיו אחי איש שער ואנכי איש חלק, אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעמט והבאתי עלי קללה ולא ברכה" – ענתה לו רבקה (כ"ז, י"ג): "עלי קללתך בני, אך שמע בקלי ולך קח לי". יעקב התרצה, והלך בשליחותה של אמו. צריך להבין כיצד שכנעו דברי רבקה, שהסכימה לקחת את הקללה על עצמה, את יעקב. **האם לא חשש לכבודה של אמו והתנחם בכך שהקללה תחול על ראשה!?**

פתרון הדבר בתרגום אונקלוס, שאת המשפט: "עלי קללתך בני" תרגם: "עלי אתאמר בנבואה". אמרה לו רבקה ליעקב בנה, שהיא מצוה אותו לעשות את הדבר כיון שכן נאמר לה בנבואה, ולכן הקשיב לה יעקב, ולא חלילה משום שרצה שהקללה תחול עליה.

כך מצאנו אצל אסתר, שאמרה למרדכי "לך כנוס את כל היהודים וצומו עלי", ואמרו חז"ל (מגלה) שהיו אלה ימי הפסח. מרדכי הקשיב לה: "ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוהו עליו אסתר". ויש להבין: כיצד הסכים מרדכי לבטל לכל ישראל את מצות אכילת מצה ושתיית ארבע כוסות יין בפסח? אלא נראה לומר כיון שאמרה אסתר: "וצומו עלי" – הבין מרדכי, ש"עלי" הוא בנבואה כשם ש"עלי" של רבקה נאמר בנבואה. וכך אמרו חז"ל (מגלה) "ותלבש אסתר מלכות" – בגדי מלכות מבעי לה! אלא שלבשתה רוח הקדש. הרי ש"עלי" האמור ברבקה ובאסתר – הם בנבואה. ("אביהם של ישראל על התורה")

חידות

1. מדוע כתוב תומים חסר ו'?
2. בן כמה היה יצחק בהולדת התאומים?
3. כשהיה רעב בארץ- לאן עבר יצחק?
4. מה שמות שלשת הבארות שחפר יצחק?
5. מהן 2 הסבות לכך שכהו עיניו של יצחק?
6. לפי רשי: איזה ריח נכנס עם יעקב אבינו כשנכנס לקבל את הברכה?

בדיחה

מה כתוב במדור טריוויה של קניבילים?
 -"בין הפותרים נכונה יגרל מי שלא פתר נכונה" ©...

נדולים צדיקים

הרב אהרן קוטלר

הרב אהרן קוטלר היה ראש ישיבת קלצק בפולין, ולאחר מכן מוסדה וראשה של ישיבת לייקווד בארצות הברית, נשיא מועצת גדולי התורה בארצות הברית וממנהיגי הצבור החרדי במדינה זו. נולד בבלארוס בתרנ"ב; 1892. את שם המשפחה "קוטלר" החליף סבו לאביו כדי להמנע מגייס לצבא הרוסי. **בילדותו ידע בעל פה את כל כ"ד ספרי התנ"ך.** (מדהים!) בגיל 22 נשא לחנה פרל, בתו של הרב אסר זלמן מלצר (תשאלו את המבוגרים מי היה גאון עולם זה). לאחר נשואיו החל ללמד בישיבת עץ חיים בסלוצק שבאשמה עמד חמיו. בשנת ת"ש (1940), לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, עברה הישיבה לווילנה, הרב קוטלר המשיך ללמד בישיבה לאחר הכבוש הרוסי עד סגירתה בחדש שבט תש"א (תחילת 1941), אז יצא דרך סיביר ויפן לארצות הברית. הרב קוטלר נתקע זמן מה ביפן ולבסוף הגיע לניו יורק והתיישב בשכונת בורו פארק.

בשנת תש"ג (1943) הגה את רעיון הקמת הישיבה, ולשם כך בחר בלייקווד - עיר נפש באותם הזמנים, עם גרעין מוסד של 14 תלמידים, **בסוף ימיו מנתה הישיבה כ-120 תלמידים.** (ב-2023 מנתה הישיבה מעל 7800 תלמידים כ"י אחת מהישיבות הגדולות בעולם). הרב קוטלר נפטר בב' בכסלו תשכ"ג-1962. ארונו הוטס לארץ ישראל והוא נקבר בהר המנוחות. על שמו שכונת רמת אהרן בבני ברק וכן רחובות בכמה ערים בישראל. זיע"א

בין הפותרים תערך הגרלה
 אחת לחודש על כרטיס ספר
 ע" 50 ש"ח

את התשובות יש לשלוח עד יום שלישי למייל ateretme@gmail.com
 או להניח בתיבה המוגנת בחצר בית הכנסת רחוב זכריה מדאר 31 א' רחובות
 לבירורים 08-9397933